

טיוטת-חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס...) (תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות),

התשע"ט - 2019

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

- א. לאשר את טיוטת חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' ...) (תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות), התשע"ט-2019 (מצ"ב נוסח תזכיר החוק).
- ב. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ג. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

בהצעת המחליטים מוצע לאשר את טיוטת חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' ...) (תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות), התשע"ט-2019 המסדירה את האופן בו ניתן לבצע תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות במהלך שעות ההצבעה ולהסמיך את בעלי התפקידים הרשאים לעשותו, הכל כדי למנוע או למצער לצמצם את תופעת הזיופים בקלפיות. זאת, לשם הבטחת טוהר הבחירות לצורך הגברת אמון הציבור בתוצאות הבחירות ובפעילות ועדת הבחירות המרכזית של הכנסת ולשם הבטחת ייצוג הולם לבוחרים.

לאור החלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית בה"ש 7/22, אשר ניתנה ביום 26 באוגוסט 2019, ואשר קבעה כי בהיעדר הסמכה מפורשת בחוק לא ניתן להתיר תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות במהלך שעות ההצבעה, מוצע לעגן סוגיה זו בחקיקה.

נוכח הצורך להשלים את הליכי החקיקה במהירות, על מנת להספיק לתקן את החוק בטרם יום הבחירות לכנסת, מוצע עתה לאשר את טיוטת החוק בממשלה ולהניח את הצעת החוק על שולחן הכנסת. כמו כן, על מנת לזרז את הליך החקיקה בכנסת, מוצע לפנות ליו"ר ועדת הכנסת לפי תקנון הכנסת, בבקשה לכנס את הוועדה, כדי שתחליט על קיצור תקופת ההנחה של הצעת החוק לפני הדיון בקריאה הראשונה, בהתאם לאמור בסעיף 81 לתקנון הכנסת וכן בבקשה להתיר את הדיון בקריאה השנייה ביום הנחת הצעה על שולחן הכנסת, לפי סעיף 88 לתקנון הכנסת.

יוער, כי ביום 29 אוגוסט 2019 פורסם תזכיר החוק להערות הציבור עד ליום 7 ספטמבר 2019. לפיכך, הצעת החוק המצורפת בשלב זה להצעת ההחלטה זו הינה תזכיר החוק, כפי שפורסם כאמור. עם תום המועד לקבלת הערות הציבור ולאחר בחינתן והטמעתן בהתאם לצורך, יצורף נוסח טיוטת החוק להצעת ההחלטה ויונח על שולחן הממשלה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

כעולה מנוסח הצעת החוק נראה שאין להצעה עלות תקציבית, שכן לא חלה על המדינה חובה לרכוש מצלמות לצורך תיעוד כמוצע. עם זאת, יצוין כי ככל שהצעת החוק תאושר ובעקבותיה ועדת הבחירות המרכזית תחליט על רכישת מצלמות והתקנתן, אזי צפויות להיות השלכות תקציביות המוערכות בעד 100 מיליון ₪ (לא כולל עלות מערך תיעוד ובקרה).

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שהצעה נוגעת לתחום סמכותם

השר לביטחון פנים - תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

בהתאם לחוות דעת היועץ המשפטי לממשלה לפיה קיימת מניעה משפטית לאשר את הצעת החוק (תצורף בהמשך), עמדת היועצת המשפטית של משרד המשפטים והיועץ המשפטי של משרד הפנים כי יש מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי: חק"מ

תחום פעולה עיקרי: אחר

מוגש על ידי שר המשפטים
ועל ידי שר הפנים

ה' באלול התשע"ט
05 בספטמבר 2019

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

טיוטת חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' ...) (תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות), התשע"ט-2019

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

הצעת המחליטים מוצע לאשר את טיוטת חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' ...) (תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות), התשע"ט-2019 המסדירה את האופן בו ניתן לבצע תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות במהלך שעות ההצבעה ולהסמיק את בעלי התפקידים הרשאים לעשותו, הכל כדי למנוע או למצער לצמצם את תופעת הזיופים בקלפיות. זאת, לשם הבטחת טוהר הבחירות לצורך הגברת אמון הציבור בתוצאות הבחירות ובפעילות ועדת הבחירות המרכזית של הכנסת ולשם הבטחת ייצוג הולם לבוחרים.

לאור החלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית בה"ש 7/22, אשר ניתנה ביום 26 באוגוסט 2019, ואשר קבעה כי בהיעדר הסמכה מפורשת בחוק לא ניתן להתיר תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות במהלך שעות ההצבעה, מוצע לעגן סוגיה זו בחקיקה.

נוכח הצורך להשלים את הליכי החקיקה במהירות, על מנת להספיק לתקן את החוק בטרם יום הבחירות לכנסת, מוצע עתה לאשר את טיוטת החוק בממשלה ולהניח את הצעת החוק על שולחן הכנסת. כמו כן, על מנת לזרז את הליך החקיקה בכנסת, מוצע לפנות ליו"ר ועדת הכנסת לפי תקנון הכנסת, בבקשה לכנס את הוועדה, כדי שתחליט על קיצור תקופת ההנחה של הצעת החוק לפני הדיון בקריאה הראשונה, בהתאם לאמור בסעיף 81 לתקנון הכנסת וכן בבקשה להתיר את הדיון בקריאה השנייה ביום הנחת ההצעה על שולחן הכנסת, לפי סעיף 88 לתקנון הכנסת.

יוער, כי ביום 29 אוגוסט 2019 פורסם תזכיר החוק להערות הציבור עד ליום 7 ספטמבר 2019. לפיכך, הצעת החוק המצורפת בשלב זה להצעת המחליטים זו הינה תזכיר החוק, כפי שפורסם כאמור. עם תום המועד לקבלת הערות הציבור ולאחר בחינתן והטמעתן בהתאם לצורך, יידרש צירוף נוסח טיוטת החוק להצעת המחליטים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

חוות דעת היועץ המשפטי לממשלה לפיה קיימת מניעה משפטית לאשר את הצעת החוק תצורף בהמשך.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בהתאם לחוות דעת היועץ המשפטי לממשלה לפיה קיימת מניעה משפטית לאשר את הצעת החוק (תצורף בהמשך), עמדת היועצת המשפטית של משרד המשפטים והיועץ המשפטי של משרד הפנים כי קיימת מניעה משפטית לאשר הצעת ההחלטה.

לאה רקובר, עו"ד

היועצת המשפטית למשרד המשפטים

ה' אלול תשע"ט

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

הצעת חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס'...) (תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות), התשע"ט-2019

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

מטרתו של החוק המוצע להסדיר את האופן בו ניתן יהיה לבצע תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות במהלך שעות ההצבעה ולהסמיך את בעלי התפקידים הרשאים לעשותו, הכול כדי למנוע או למצער לצמצם את תופעת הזיופים בקלפיות.

הבחירות לכנסת העשרים ואחת ותוצאותיהן הוכיחו פעם נוספת את החשיבות העליונה של הבטחת טוהר הבחירות לצורך הגברת אמון הציבור בתוצאות הבחירות ובפעילות ועדת הבחירות המרכזית של הכנסת (להלן – ועדת הבחירות המרכזית) ולשם הבטחת ייצוג הולם לבוחרים.

לאור החלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית בה"ש 7/22, אשר ניתנה ביום כ"ה באב התשע"ט 26 באוגוסט 2019, ואשר קבעה כי בהיעדר הסמכה מפורשת בחוק לא ניתן להתיר תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות במהלך שעות ההצבעה, נוצר צורך להסדיר סוגיה זו בהקדם ועוד קודם הבחירות לכנסת העשרים ושתיים.

לפיכך מוצע לאזן בין האינטרסים והזכויות השונים הנוגעים בדבר, וביניהם: הבטחת טוהר הבחירות ומניעת אי-סדרים וזיופים, קידום ערך השוויון בבחירות הקבוע בחוק-יסוד: הכנסת, ומנגד הפגיעה האפשרית בזכות לפרטיות ובחשאיות ההצבעה, באופן המוצע בהצעה כך שיינתן מרחב שיקול דעת לחברי ועדות הקלפי לבצע תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפי בה הם חברים אם סברו כי יש בכך כדי לקדם את טוהר הבחירות או להפחית את הסיכוי לביצוע עבירות לפי חוק זה, תוך שמירה מוחלטת על חשאיות ההצבעה.

ג. עיקרי החוק המוצע

עיקר 1

לפי החוק המוצע יוסף לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן – החוק) סעיף 73 אשר יאפשר לכל חבר ועדת קלפי, משקיף, מזכיר או נציג ועדת הבחירות המרכזית לתעד חזותית או קולית את כל מה שהוא מוסמך לפקח עליו בכדי להגשים את מטרת תפקידו.

עיקר 2

עוד לפי החוק המוצע תוסף עבירה, שדינה כאמור בסעיף 119(א) לחוק, אשר עניינה עבירה על הוראות סעיף 73 המוצע.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

לפי החוק המוצע יתווסף סעיף 73 לחוק וכן יתווסף פרט נוסף לסעיף 119(א) לחוק.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המנהלי

עניין זה ילובן בהמשך עבודת המטה בתוך התקופה לקבלת הערות הציבור.

1. נוסח החוק המוצע:

להלן נוסח החוק מוצע:

תזכיר חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס'...) (תיעוד חזותי ו/או קולי בקלפיות), התשע"ט-2019

1. בחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 73א יבוא –

(א) "תיעוד חזותי 73ב (א) חבר ועדת הקלפי או ממלא מקומו של חבר ועדה ו/או קולי משקפים כאמור בסעיף 24(ד), מזכיר ועדת הקלפי וכן עובדי הוועדה המרכזית ועובדי הוועדות האזוריות הנדרשים להימצא במקום הקלפי לצורך מילוי תפקידים ומבצעים עבודות או תפקידים מהסוג שקבע יושב ראש הוועדה המרכזית בכללים כאמור בסעיף 73א, רשאים לתעד, לפי הוראות סעיף זה, בתיעוד חזותי ו/או קולי דבר שבסמכותם לפנות בו או להאזין לו, ובכלל זה את אלו –

(1) הליך הכנת הקלפי להצבעה;

(2) הליך ההצבעה, לרבות זיהוי המצביעים או המלווים כאמור בסעיף קטן 75(ב), רישום המצביעים ומלוויהם כאמור ופעולת ההצבעה עצמה, ולמעט תיעוד מצביע בתא המסתיר את האדם מעיני זולתו או תיעוד אחר החושף את תוכן הצבעתו של מצביע מסוים;

(3) הליך פתיחת תיבת הקלפי וספירת הקולות;

(4) הליך רישום תוצאות ההצבעה ואריזת חומרי הקלפי לצורך העברתם לוועדה המרכזית;

(5) שיחה המתקיימת בין המנויים בסעיף זה או בינם לבין המבקשים להצביע, במקום הקלפי או בסביבתו.

(ב) תיעוד כאמור ייעשה על גבי כרטיס זיכרון מגנטי שניתן להפרידו ממכשיר התיעוד.

¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 103.

(ג) כרטיס זיכרון כאמור בסעיף קטן (ב) יועבר, תוך ציון זהותו של מי שתיעד את המידע שעליו, יחד עם פרוטוקול הקלפי כאמור בסעיפים קטנים 79(ב) ו-79(ג), יישמר יחד עם פרוטוקול הקלפי כאמור בסעיף 79א ויושמד עמו לפי המועדים הקבועים בסעיף האמור.

(ד) מי שתיעד כאמור בסעיף זה, או מי שפועל במסגרת הגוף שמטעמו נשלח לקלפי המתועד, רשאי לשמור עותק של התיעוד החזותי ו/או הקולי כאמור עד לאחר תום המועד להגשת ערעורי בחירות. חלף מועד הגשת ערעורי בחירות, ישמיד או ימחק כל עותק כאמור אלא אם כן הגיש ערעור בחירות או תלונה במשטרה שאותו תיעוד עשוי לשמש בהם ראיה.

(ה) מי ששומר עותק של התיעוד החזותי ו/או הקולי כאמור בסעיף קטן (ד) לא יאפשר לכל אדם גישה למידע המתועד מלבד הגוף שמטעמו נשלח. האמור בסעיף זה לא יחול על קטעי תיעוד המתעדים עבירה ולאחר שהוגש בעניין ערעור בחירות או הוגשה תלונה במשטרה.

(ו) מי ששומר עותק של תיעוד חזותי ו/או קולי כאמור בסעיפים קטנים (ג) או (ד) לא יצרף למאגר דיגיטלי אחד תיעודים חזותיים ו/או קוליים של כמה קלפיות. האמור בסעיף זה לא יחול על צירוף תיעודים המתעדים אירועים הנחשדים כעבירות.

(ז) על אף האמור בכל דין, תיעוד חזותי ו/או קולי של קלפי בודדת לא יהווה מאגר מידע לעניין חוק הגנת הפרטיות התשמ"א-1981.

2. בסעיף 119 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), אחרי פרט (8) יבוא –

”(9) העובר על הוראות סעיף 73ב.”